

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Název práce: Job na základě filozofické interpretace Martina Bubera

Autor práce: Mgr. Eliška Nečasová

Vedoucí práce: Dalibor Jiří Vík

V Praze, dne 1. 9. 2024

Diplomová práce Mgr. Elišky Nečasové má název *Job na základě filozofické interpretace Martina Bubera*, klade si za cíl sledovat Buberovu exegezi starozákonní knihy Job napříč jeho spisy a nabídnout takto její koherentní výklad podle sledovaného autora. Práce splňuje formální kritéria, vyžadovaná od daného typu kvalifikační práce. Téma je nové a nosné a pro typ analytické práce je zvoleno přiměřeně. Autorka cituje relevantní primární literaturu, má načtené i prostudované Buberovy spisy nad obvyklý rámec (cituje 13 děl vesměs v anglických překladech) a do práce je správně excerpuje. Práce je srozumitelně a logicky strukturovaná. Autorka práci v průběhu konzultovala se školitelem, reflektovala na doporučení a snažila se je vtělit do výsledného tvaru.

V první kapitole nabízí autorka velmi pěkně zpracovaný Buberův životopis s ohledem na jeho dílo, který tak má ambice přerůst do určité zhuštěné „duchovní biografie“. Vychází při tom jednak z Mendes-Flohrový práce i Buberových vlastních fragmentárních vzpomínek. Kladně hodnotím i skutečnost, že nezamlčuje ani kritiku, která Buberovo dílo prakticky od počátku provází, a snaží se na ni alespoň částečně reagovat. V dalších kapitolách pak synchronně prochází jednotlivé hlavní momenty příběhu o Jobovi, přičemž je v souladu s Buberovým chápáním vykládá jako různé mylné představy o Bohu, a tedy jakožto různé typy idolatrie, s jejichž poznáním se má čtenář příběhu konfrontovat a pozitivně transformovat svůj vlastní pohled, svou vlastní „představu o Bohu“. Šestá kapitola pak nabízí Buberovu interpretaci Joba pomocí typů „služebníka“ a „proroka“. V závěrech uvádí srozumitelnou syntézu dílčích výsledků bádání.

Práce kolegyně Nečasové patří k nadprůměrným, jako vedoucí oceňuji volbu originálního tématu, důkladné studium literatury i pečlivost při jejím zpracování. Je zajímavé sledovat, jak se jednotlivé prvky Buberovy personalistické filosofie na pozicích známého spisu „Já a Ty“ promítají do exegeze biblického textu o Jobovi – a právě tímto způsobem je podle mě nutné Buberovy výklady starozákonního materiálu číst, totiž jako exegeze filozofické, interesované a do značné míry „svědecké“ (nejde o systematickou práci starozákonního badatele, ačkoli na výsledky jemu současného bádání Buber jistým způsobem také reflektuje). Je proto možná z mého pohledu trochu škoda, že autorka ve vlastním textu jednak poněkud více neoddělila právě „Buberův pohled“ od ostatních názorů a přístupů, tj. mohla v samotném výkladu postupovat poněkud analytičtěji s ohledem na díla sledovaného autora. Velkou devizou předkládané práce je nadšení a zaujetí autorky daným tématem, které se skutečně upřímně snaží pochopit, a to nikoli „pro bádání“, nýbrž „pro sebe“. Toto zaujetí pak strhává i čtenáře, aby k prezentovanému problému „utrpení nevinného“ – vlastně jedné z nejstarších otázek lidstva! – zaujal vlastní postoj a nějak se s ním vyrovnal. Poněkud odvrácenou stranou této devizy je právě skutečnost, že – jak se mi alespoň zdá – samotný „Buber“ nám při tom v textu občas trochu uniká a občas tak není jasné, co je výklad Buberův a co již autorčina extrapolace. Vzhledem k tomu, že autorka se rozhodla jako zdroj využít i Buberův a Rosenzweigův originální překlad Písma do němčiny, mohla možná i s ním poněkud více pracovat a např. se zaměřit na jeho specifika. Podobně lze také vznést otázku nad volbou některých sekundárních autorů, kteří dle mého soudu s Buberovým pohledem na věc příliš nesouvisejí. Výše uvedené by však nemělo mít vliv na celkové hodnocení

práce, která podnětným způsobem zpracovává jedno ze zásadních témat teologie vůbec a nabízí k němu Buberovo inspirativní pojetí.

Navrhuji hodnocení výborně (1), k případné rozpravě u obhajoby navrhuji otázku, jak se struktura vztahu Já-Ty promítá do vztahu Joba k Bohu ve starozákonním příběhu?